

TALGILDU
FØROYAR
01100110 01101111

Talgildingin av samfelagnum heldur fram

Heildarætlan fyri talgilding
av samfelagstænastum ári
2023 – 2025

Innihaldsyvirlit

Saman um einar talgildar Føroyar	4
Meginreglur fyri talgildingini	6
VISIÓN 1: Ein felags myndugleiki við føstum iløgukarmi	9
VISIÓN 2: Samanhangandi tænastr fyri borgarar og vinnu	13
VISIÓN 3: Munadyggur almennur geiri	21
FYLGISKJAL: Íløguaetlan fyri árin 2023-2025	26

Saman um einar talgildar Føroyar

Við hesari heildarætlan fyri 2023-2025, er tað visiðin, at talgilding framhaldandi verður eitt týðandi amboð at skapa vøkstur og at framtíðar tryggja vælferðina, og samstundis tálma almennu útreiðslunum. Heildarætlanin er framhald av ætlanini fyri 2016-2020, og er grundað á niðurstøðurnar hjá KST arbeidsbólkinum í Vakstrarforum.

Føroyar hava ment seg nógv, síðan sjøtul varð settur á fyrstu heildarætlanina fyri talgilding av samfelagnum í 2015. Vit hava í dag eitt fyrstafloks undirstøðukervi, sum er grundarlagið undir talgilding tænastrum frá almennum eins væl og privatum tænastruveitarum.

Samleikin og Vangin eru vorðin fólkaogn. Útvið 40.000 fólk hava fingið sær Samleikan og harvið

atgongd til tað vaksandi talið av tænastrum sum brúka Samleikan at eyðmerkja fólk við á Vanganum. Heldin er grundarlagið undir flutningi av dátum úr og millum almennum skráum. Grundardáturnar: Fólkeyvirlit, tinglýsing, matrikul og kortdátur eru lættari atkomuligar og ókeypis at brúka, og ein føroysk virkisskrá verður skjótt veruleiki.

Hesi átøk gera tað lætt og skjótt hjá borgarum, vinnu og myndugleikum at samskifta á ein tryggan, einfaldan og nútímans hátt. Mannagongdir eru lættari og effektivari, og orka leysgivin í umsiting yvirhøvu. Við hesum eru lunnar lagdir undir framtíðar menning og vøkst.

Hetta hevur latið seg gjørt, orsakað av politiskum vilja og framsøkni, einum breiðum samstarvi millum land, kommunur og vinnu, og tí borgarar og starvsfólk í stóran mun hava verið búgvín og klár til stóru broytingar, sum talgilding hevur við sær.

Næsta stigið á leiðini er at gagnnýta og fáa fullu nyttu av undirstøðukervinum.

1

Ein felags myndugleiki við føstum íløgukarmi

Í fyrstu heildarætlanini var eitt av aðalmálunum, at land, kommunur og vinna samstarvaðu um uppgávuna at talgilda samfelagið. Nú er málið at fara eitt stig longri og seta á stovn ein myndugleika, ið stendur fyri yvirskipaðu talgildingini. Skulu vit framhaldandi menna okkara vælferðarsamfelag, er neyðugt, at land og kommunur áseta ein fastan íløgukarm til talgilding, sum tryggjar støðufesti og framhaldandi menning av vælferðarsamfelagnum. Myndugleikin samstarvar við vinnuna, so alt samfelagið fær ágóðan.

Samanhangandi talgildar tænastrur fyri borgarar og vinnu

Vangin veitir borgarum tænastrur frá øllum geirum: Landi, kommunum og vinnu. Heildarætlanin leggur høvuðsdent á, at fáa tænastrur, sum ganga tvørturum geirar, at hanga betri saman. Serlig atlit verða tikin til at fáa heilsudátur og -tænastrur atkomiligar talgilt. Vinnan skal hava góðar móguleikar at avgreiða síni viðurskifti við tað almenna talgilt. Við einum virkisvanga fer tað at bera til hjá vinnuni at fáa líknandi tænastrur, sum vit kenna á Vanganum.

2

3

Munadyggur almennur geiri

Fyrisingarligar uppgávur og mannagongdir skulu framhaldandi effektiviserast. Heildarætlanin leggur upp upp til at menna talgilda tinglýsing, sum ikki varð gjørd liðug í fyrstu heildarætlanini. Vit skulu eisini fyrireika okkum til eitt samfelag við fleiri tólmennum, tilgjørdum viti, talukennara og aðrari tøkni. Vit skulu tora at vera nýskapandi. Hetta krevur karmar, so vit framhaldandi hava tamarhald á tøkni. Neyðugt er at gera eina langtíðar-ætlan fyri, hvussu vit brúka hesa tøkni. Hesar visiðin verða lýstar nærri á komandi síðunum.

Meginreglur fyri **talgingini**

Eins og í heildarætlanini 2016–2020 skal arbeiðið grundast á meginreglur, sum eru afturvendandi í øllum átøkum og verkætlanum, sum verða ment og sett í verk.

TALGILDING FYRI ØLL

Talgilding hevur broytt okkara gerandisdag. Samstundis sum fleiri og fleiri tænarur gerast talgildar, setast nýggj krøv til borgarar um loysnir, trygd og førleikar. Tað, sum er lætt fyri nøkur, er torført fyri onnur. Talgildar loysnir skulu mennast soleiðis, at allir borgarar kunnu verða við.

DÁTUETIKKUR

Dátuetikkur snýr seg um, hvussu vit savna, brúka og deila dátur við virðing fyri siðum og virðing fyri einstaklinginum. Fyri at rækka fyrimumum, sum fáast við nýtslu av dátum, skulu etiskir spurningar viðgerast áðrenn skipanir verða mentar. Vit skulu taka hædd fyri rættindum, rættartrygd og samfelagsvirðinum hjá borgarum.

BORGARIN Í MIÐDEPILIN

Almennir myndugleikar skulu samstarva um menningina av talgildum tænarum. Borgarin skal vera í miðdeplinum av talgildu vælferðini. Tað skal vera minni súluhugsan og meira borgarahugsan.

VIT SAMSTARVA OG DEILA VITAN

Tá ið vit talgilda, tryggja vit, at okkara vitan og loysnir verða brúktar og endurnýttar tvørtur um gearar. Skipanir og funkur skulu endurnýttast og ikki enduruppfinnast. Vit eggja til at deila vitan og førleikar, so vit kunnu síggja nýggjar møguleikar og loysa samfelagsavbjóðingar í felag.

UPPLÝSINGAR SKULU BARA LATAST EINA FERÐ

Myndugleikar skulu ikki krevja upplýsingar, sum longu finnast í almennum skráum. Hetta hækkar um dátugóðskuna og minkar um umsiting av skráum. Vit skulu liva upp til sokallaða *Once Only Principle*.

BURÐARDYGD

Burðardydgd og talgilding skulu hugsast saman. Talgilding setur stór umhvørvisspor, serliga í mun til dátuhýsing og viðgerð. Tí skulu krøv setast til innkeyp av KT loysnum, so fyrilit verður tikið fyri burðardydgd og umhvørvi.

VIÓN 1:

EIN FELAGS
MYNDUGLEIKI
VIÐ FØSTUM
ÍLØGUKARMI

Við einum felags myndugleika fæst sum mest burtúr landsins talgildingar tilfeingi. Málið er at seta á stovn ein myndugleika fyrri talgilding av samfelagnum. Ein felags myndugleika fyrri land, kommunur og grunnar, sum samstarvar við vinnuna, soleiðis at vit hava eina felags talgilda kós fyrri samfelagið.

Myndugleikin fær neyðugu heimildirnar at tryggja, at gearar og súlur ikki eru forðing fyrri at veita borgarum og vinnu samanhangi og effektivar talgildar tænarur, á sama hátt, sum vit kenna í grannalondum okkara.

Myndugleikin skal varða av verandi talgilda undirstøðukervi. Hann skal standa fyrri at leggja ætlanir fyrri talgilding av samfelagnum, samskipa yvirskipaðu átøkini og orða og stinga út í kortið, m.a. leið- og meginreglur fyrri kt-arkitekturi, brúkaravinsemi og standardiseringum. Eisini hevur hann umsjón við, at lógir og trygdarkrøv verða hildin.

Virksemið, sum fer fram á stovnum hjá landi og kommunum innan KT og talgilding, tørvar betri samskipan. Vantandi samskipan og samstarv hevur við sær, at samfelagsgagnið av teimum iløgum, sum verða gjørdar í KT og talgilding, kundi verið munandi størri. Meira kann gerast burtúr felags átøkum innan innkeyp, menning og rakstri, soleiðis at sum mest fæst fyrri ilögurnar, og at gagnið av átøkunum verður størri.

Fyrri at tryggja støðufesti og framhaldandi menning av talgilda undirstøðukervinum er neyðugt, at land og kommunur áseta ein fastan iløgukarm til talgilding. Hesin skal grundast á leypandi heildarætlanum sum hesari. Íløgukarmurin skal umsitast av myndugleikanum fyrri talgilding og verða fyrri fleiri ár í senn. Eisini skal játtanarskipanin broytast soleiðis, at stovnar kunnu avskriva KT ilögur.

Grundarlagið fyrri einum slíkum myndugleika finst í stóran mun longu í dag, serliga við funksjónum hjá Gjaldstovuni: KT-Landsins og Talgildu Føroyar. Her finnast bæði førleikar og royndir at standa fyrri felags-almennari leiðslu-, menning- og rakstri- av KT og talgildingar uppgávum.

1. ÁTAK Myndugleiki fyrri talgilding setast á stovn

Landsstýrið tekur upp samskipti við kommunurnar um at seta á stovn myndugleika við heimildum fyrri land og kommunur. Samskiptið skal somuleiðis takast við vinnuna um teirra leiklut og ágóða. Síðani skal arbeiðsbólkur frá luttakandi geirum allýsa vavið og karmarnar fyrri nýggja myndugleikanum. Myndugleikin skal skipast við lóg, sum verður gjørd í sambandi við allýsingina.

2. ÁTAK Ein fastan iløgukarm

Landsstýrið og kommunurnar áseta í felag ein fastan iløgukarm fyrri talgilding sum part av arbeiðinum við nýggjum myndugleika fyrri talgilding.

3. ÁTAK Broyta játtanarskipan

Játtanarskipanin verður broytt. KT-menning verður eitt slag av játtan á figgjarlógini. Stovnar skulu kunna avskriva KT-ilögur.

4. ÁTAK KT í lóggávu

Endamálið er, at KT og lóggáva skulu hugsast saman. Tá ið lógaruppskot verða gjørd, skal metast um, hvussu lógin skal umsitast við KT, umframt at galdandi lóggáva skal eftirmetast og dagførast, so henda ikki er ein forðing fyrri talgilding. KT-menning og lógararbeiði skulu hugsast saman, so lóggávan stuðlar undir talgilding í samfelagnum. Lóggáva skal verða næktandi í einum heimi, har tæknin skjótt kann broytast. Í lógararbeiðinum skal metast um, hvussu lógin skal umsitast við KT.

5. ÁTAK Útbreiðsla av P-talinum

Privata vinnan skal, eins og almennir myndugleikar, kunna brúka P-talið sum eintýdda eyðmerking. Hetta er ein fortreyt fyrri, at vinnan kann fáa størri gagn av m.a. Samleikanum, Hetta ger talgildingina tryggari og munadyggari fyrri alt samfelagið.

august 2022

40.000
SAMLEIKAR

2,2 mió
Innritanir

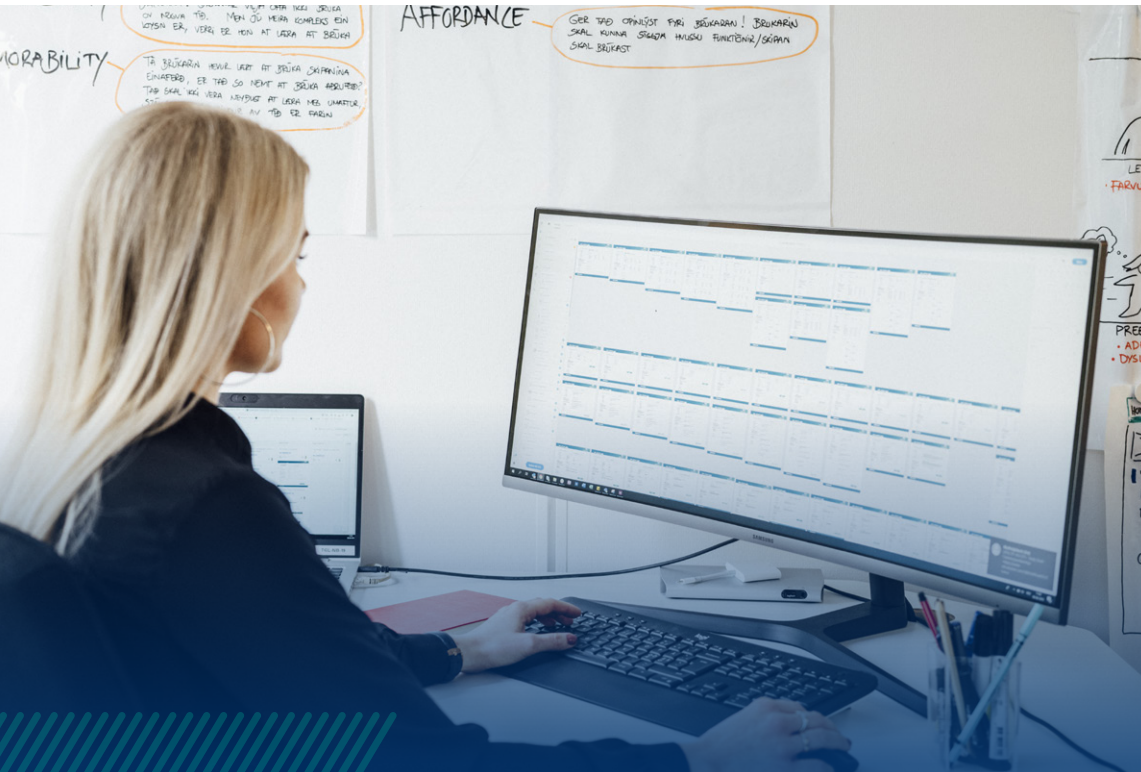
10.000-15.000

INN-RITANIR
Í MÍDAL
UM DAGIN

VISIÓN 2:

SAMAN-
HANGANDI
TÆNASTUR FYRI
BORGARAR OG
VINNU

Samskipti og veitingar til borgarar og vinnu skulu verða smidligari og skjótari.

Flestallar almennar- og kommunalar tænanstur verða tøkara á Vanganum og geva borgarum eina alsamt meira samanhangandi brúkarafærð, størri gjøgnumskygni og betri tænanstu. Talgilding av heilsudátum og -tænanstum verður eitt aðalmál.

Ein virkisvangi verður mentur. Her fær vinnan atgongd til upplýsingar, sjálgvreiðslur og samskipti.

Eitt talgilt borgarakort skal mennast, sum fólk skjótt og trygt kunnu eyðmerkja seg t.d. á Apotekinum, í Rúsdrekkasæluni ella í sambandi við gongd í haga.

Brúkarafærðir grundaðar á lívsstøður skulu allýsast og greinast, so vit fáa meira samanhangandi tænanstu, og borgarar eru betur fyri at sjálvi at avgreiða síni viðurskipti tvørturum myndugleikar.

6. ÁTAK: Samanhangandi tænanstur

Góð brúkaraplívlisir gera tað lættari hjá borgarum og vinnu at brúka talgildar sjálgvreiðslur. Tað er eisini týðandi, at loysnirnar lúka krøv um fyrisiting og trygd.

Tænanstulandslagið hjá landi og kommunum skal greinast og allýsast. Út frá lívsstøðum og innliti í tørvini hjá borgaranum skulu fleiri tænanstur mennast, sum eru lættar at skilja og brúka. Ein raðfesting verður gjørd, so tænansturnar verða mentar til tørvini hjá borgaranum og samstundis lætta um almennu fyrisitingina.

Eitt greitt yvirtilt yvir brúkarafærðina skal vera til taks, so borgarin kennir seg tryggan við krøv og rættindi. Tá ið borgarar hava tørv á hjálp skulu tey lætt vita, hvar tey venda sær.

Tá ið tænanstur gerast tøkara á Vanganum, fáa borgarar betri yvirtilt yvir brúkarafærðir. Alsamt fleiri persónligar upplýsingar skulu gerast tøkara, eins og tænanstur grundaðar á samtykki skulu gera tað lættari hjá borgaranum at avgreiða viðurskipti við fleiri tænanstuveitarar í somu brúkarafærð, t.d. sjúkradagpengar, har borgari, lækni, arbeiðsgevari og Almannaverkið eru partar av somu brúkarafærð.

7. ÁTAK: Savna tænanstur til vinnuna

Ein virkisvangi verður mentur, soleiðis at vinnan kann fáa atgongd til dátur og sjálgvreiðslur frá almennum tænanstuveitarum. Virkisráin verður grundarlag undir hesum virkisvanga eins og fólkayvirtiltið er fyri Vangan.

Umfatandi greiningar og raðfestingar skulu gerast av tænanstum, so tær nøkta tørvini hjá vinnuni og lætta um fyrisitingina.

Við einum felags loysni til vinnuligar sjálgvreiðslur verður tað lættari hjá feløgum, at avgreiða síni viðurskipti við tað almenna á einum stað. Sjálgvreiðslurnar verða mentar eftir einum felags leisti so tær eru lættari at kenna aftur.

620.000

brøv í MÍNBOKS í 2021

8. ÁTAK: Talgildan postkassa til øll

Borgarar, vinna og tað almenna kunnu trygt og einfalt samskipta sínámillum. Hetta krevur at at lóg um almennan postkassa verður gjørd, sum javnsetur talgilda postkassan við tann, ið hongur á húsavegginum.

Mínboks skal dagførast til at kunna handfara økta samskiptið, har vinnan fær gjørt nýtslu av Mínboks, bæði sum avsendari og móttakari. Eisini skulu foreldur og verjar kunna standa fyri brævasamskiptinum hjá sínum børnum.

Mínboks skal eisini tillagast, so hon umframt post kann verða skjalagoymsla fyri alskyns týðandi skjøl, sum navnbræv, prógv frá lærustovnum og faðirskapsvátan.

9. ÁTAK:

Ein bankakonta til almennar veitingar

Borgarar og vinna kunnu á einum stað upplýsa sína bankakontu, sum verður brúkt til almennar veitingar og rokningar. Borgarar umsita hetta á Vanganum og vinnan á virkisvanganum.

Talan er um **eina** bankakontu, sum borgarin ella vinnan hevur frammanundan, og sum tað almenna brúkar til at útgjalda almennar veitingar.

Almennir myndugleikar hava skyldu at halda sínar skipanir dagfærðar við hesum upplýsingum. Hetta tryggjar at borgarin bara skal venda sær eitt stað, tá nakað skal broytast, og at allar almennar skipanir hava dagfærðar dátur.

10. ÁTAK:

Talgilding innan heilsu og fyribyrging

Dátur og tænastr frá heilsuverkinum eru tøk á Vanganum, so yvirlit um tína heilsu er savnað á einum stað.

Hetta er ein tilgongd, har serligt atlit verður tikið fyri viðkvæmu persónsupplýsingunum og álitið frá borgarunum. Á Vanganum verða dáturnar einans vístar, og tað er framhaldandi heilsuverkið, ið viðgerð og varðar av dátunum.

Heilsuverkið kallar fólk inn til viðtalur í kalendaranum á Vanganum. Í hesum sambandi fáa borgarar áminningar sendandi, so talið av viðtalam har eingin møtir upp lækkar. Eisini kunnu borgarar bileggja sær tíð hjá m.a. læknum og viðgerðarstovnum beinleiðis á Vanganum.

Møguleikin fyri videoviðtalam hjá lækna, fysio- og ergoterapeuti osfr. skal greinast. Hetta lættur um hjá borgarum og heilsustarvsfólkum. Hetta økir eisini um tænastr hjá fólki uttan fyri miðstaðarøkið. Tryggjast skal, at tøkniligu karmarnir liva upp til trygdarkrøv og lóg um dátuvernd.

Fleiri upplýsingar eru tøk á Vanganum. Eitt nú skulu barnakonur fáa innlit í sína vandrejournal, yvirlit yvir koppsetingar eru til taks, og hvør er skrásettur sum avvarðandi.

Í samband við ávísa viðgerð, senda borgarar upplýsingar um t.d. blóðtrýst, vekt og hjáárin av heilivági beinleiðis og trygt til heilsuverkið. Hetta lættir munandi um núverandi mannagongd, og ger avgreiðsluna skjótari.

Tað skal vera móguligt og lætt at søkja um fleiri umsorganartænastr, so borgarin kann verða sum longst í egnum heimi.

11. ÁTAK:

Borgara- og koyrikort

Talgilt borgara- og koyrikort verður ment sum app. Eftirspurningur hevur leingi verið eftir talgildum koyrikorti. Forkanning hjá Akstovuni og Talgildu Føroyum vísti á fleiri fyrimunir við at menna tað saman við talgildum borgarakorti. Appin er ætlað borgarum, tá teir skulu eyðmerkja seg, tá teir møta upp í ymsum samanhangum, t.d. at prógva aldursmark.

Fyrstu útgávu av talgilda borgara- og koyrikortinum verður liðug í 2023. Síðani verður farið undir at knýta í fakskipanir, sum t.d. bókhaldsskipanir, soleiðis at ein uppmøting kann verða skrásett beinleiðis í hesar skipanir, og móguliga verða bókað alt eftir um uppmøtingin hevur kostnað við sær. Lógarkarmarnir skulu tillagast nýtisluna av borgarakortinum.

Stórt gagn er í at talgilda uppmøting í ymsum samanhangum. Í staðin fyri at hvør áhugapartur skal menna sína egnu loysn (t.d. at SSL mennir sítt egna kort, kommunurnar sítt) gagnnýta vit sama kort og sama infrastruktúr til alt samfelagið. Í hesum eru stórar sparingar at heinta.

12. ÁTAK:

Talgilt val

Møguleikarnir innan talgild val eru stórir, heilt frá at sita við hús og atkvøða talgilt til lögtings- og kommunualval, til stigvísa talgilding av valtilgongdini, har talgilding av valkortinum kundi verið fyrsta stig. Møguleiki er eisini at brúka tøkna til at gera hoyringar í kommunum og áhugafeløgum.

Forkanning verður gjørd um talgilt val í Føroyum. Allir týðandi áhugapartar luttaka og verða hoyrdir. Atlit verður tikið fyri okkara sterku fólkaræðisligu virðum. Kanningin skal lýsa allar móguleikar fyri talgilding av valtilgongdini. Úrslitið verður latið politisku skipanini sum eitt tilmæli.

VANGIN GER TAÐ LÆTTARI

- innlit í persónliga skrásettar dátur
- persónligan kalendar, sum vísir avtalar og freistir
- nógvar sjálgreiðslur til m.a. at senda umsóknir
- trygt samskipti umvegis Mínboks
- yvirlit yvir viðgerð av málum

Í FØROYUM BÚGVA august 2022

44.362 40.000

fólk í aldrinum 13 ár og eldri

av teimum hava fingið sær Samleikan

13. ÁTAK: Fulltrú

Borgarar og vinna skulu lætt og trygt kunna lata onnur virka fyri seg í talgilda rúminum. Tað skal bera til at geva og umsita talgildar fulltrúir til øll viðurskipti við tað almenna. Ein miðsavnað fulltrúarloysn skal gerast, sum kann brúkast av øllum tænastráðgjafum, sum veita talgildar tænastráðgjafar.

Fyrisingarlógini § 8, stk. 1. sigur, at tann persónur „sum er partur í einum máli, kann til eina og hvørja tíð, tá málið verður viðgjørt, lata seg umboða av øðrum ella fáa hjálp frá øðrum.“ Týðningarmikið er, at borgarin ikki missir slík rættindi, tá viðgerðin frá almennu fyrisingini gerst talgild.

Fulltrúarloysnin skal loysa ymisk sløg av fulltrúum:

- persónur, ið sjálvur kann geva fulltrú
- persónur, ið ikki sjálvur kann geva fulltrú, t.d. vegna líkamligar ella sálarligar avbjóðingar ella vantandi sjálvræði
- virki, ið viðkomandi eigur ella er í starvi hjá
- virki, ið viðkomandi fremur uppgávur fyri, uttan at vera í starvi, t.d. grannskoðarar og sakførarar.

14. ÁTAK: Talgild inklusjón og menning

Talgilding er fyri øll, og vit liva í eini tíð, har alt meira samskipti og tænastráðgjafar verður talgilt. Sum samfelag hava vit ábyrgd av, at allir borgarar kunnu klára seg í talgilda heiminum.

Ein samskiptisætlan skal gerast fyri talgilda inklusjón. Serligar vegleiðingar verða gjørdar til m.a. eldri borgarar og fólk, ið ikki eru stinn í KT og talgilding. Í hesum sambandi skulu brúkarakanningar gerast, sum vísa, hvørjar tær størstu avbjóðingarnar eru, og hvørji hjálpartól eru best fyri borgararnar.

Eisini skulu átak gerast fyri talgildari menning, sum lærir børn, ung og vaksin at virka í talgilda heiminum.

Fyri at tryggja at talgildingin verður fyri øll verður arbeitt á hesum mótum:

- **Talgild atkoma**
Talgild atkoma fevnir um meginreglur og tøkni, sum talgildar heimasíður, appir og aðrar loysnir skulu lúka. Tá ið vit menna loysnir við talgildari atkomu, tryggja vit, at brúkarar, ið hava avbjóðingar við t.d. sjón,

hoyrn, rørsu, minni og farvu- og orðblindni, kunnu luttaka í samfelagnum á jøvnum føti við onnur.

- **Føroyskt og enskt**

Tað er neyðugt, at hædd verður tikin fyri, at øll ikki duga føroyskt. Tí skulu allar loysnir vera umsettar til enskt, so eitt nú tilflytarar kunnu brúka tær.

- **Førleikar**

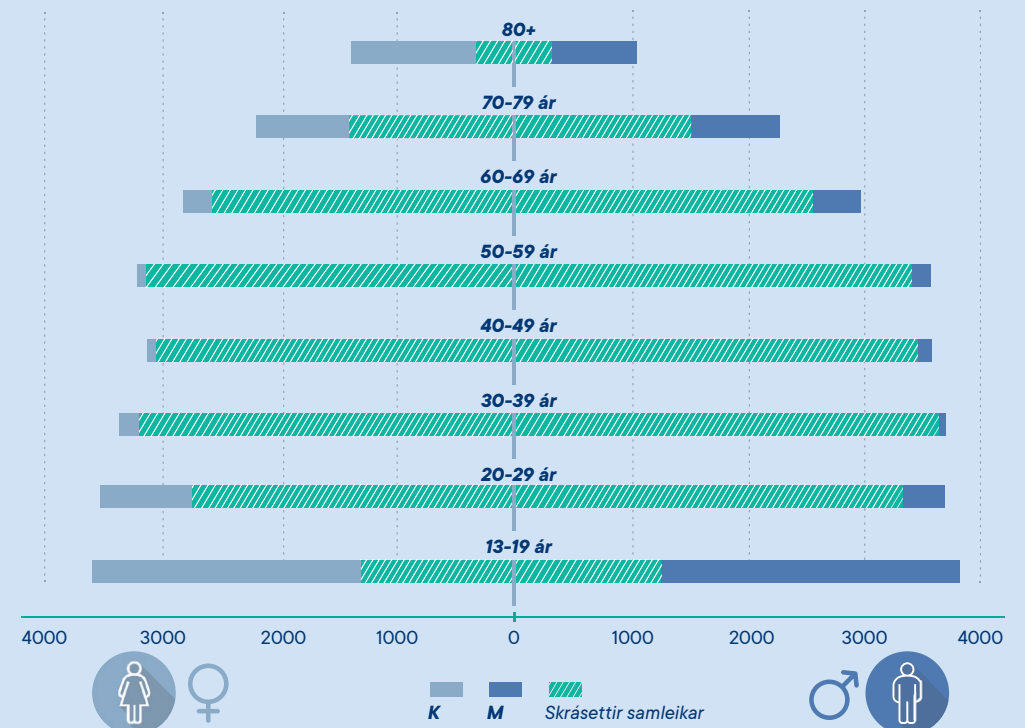
KT førleikar skulu betrast hjá teimum, ið ikki duga ella føla seg trygg við tøkna. Øll skulu kunnu fáa frálæru, so tey menna førleikarnar at luttaka í talgilda samfelagnum.

- **Talukennari**

Tólmenni og talgildar tænastráðgjafar skulu verða tækir við føroyskum talukennara. Hetta gevur serliga fyrimumir fyri fólk, ið eru t.d. hoyri- og sjónveik.

SAMLEIKAR

býttir á kyn & aldur

VISIÓN 3:

MUNADYGGUR
ALMENNUR
GEIRI

Talgilding og nýggj tækni sum heild, skulu setast í verk fyrri at skapa ein betri og munadyggari (effektivari) almennan geira. Tæknin er týðandi amboð fyrri loysa vaksandi avbjóðingina við vantandi arbeiðsmegi á alsamt fleiri fakøkjum.

Tækni kann serliga lætta um tá talan er um einsháttadar og tungar arbeiðsuppgávur á fyrisingarligum økjum og í heilsu- og eldrarækt. Neyðugt er við nýhugsan, hvussu vælferðartænastur skulu veitast í framtíðini. Tækni sum tilgjørt vit (AI), tólnet (IoT) og tólmenni (robot) eru lykilin til, at hetta kann eydnast.

Fyritreytirnar fyrri at gera nakað munagott eru góðar. Vit hava fjarskiftiskervi í heimsflokki, bæði í mun til útbreiðslu og tækni. Talgilda undirstøðukervið er nýmótans, ment til okkara tørv, við loysnum ið liva upp til altjóða krøv, og sum samfelagið alt ger brúk av.

Talan er um eina stóra uppgávu, sum krevur eitt haldgott samstarv millum myndugleikar og vinnu, har partarnir binda seg til at fremja neyðugu broytingarnar og skapa teir neyðugu karmarnar. Myndugleikar og starvsfólk skulu harumframt fôrleikamennast, og lögfrøðin skal stuðla undir einari ábyrgdarfullari nýtslu av nýggjari tækni.

15. ÁTAK:
Talgild Tinglýsing mennast

Í heildarætlan 2016-2020 var ætlanin at menna og seta í verk eina talgilda tinglýsing, har borgarar og vinna (serliga peningastovnar og sakførarar), sjálvi kundu tinglýsa talgilt.

Tað eydnaðist ikki at koma á mál við hesum, orsakað av vantandi figging. Nøkur nøkur grundleggjandi fyrireikandi stig vórðu tó sett í verk. Stóru goymslurnar við tinglýsingarskjølum vórðu ljóslisin og gjerd alment atkomiligt á tinglysing.fo. Eisini var forkanning og kravfesting til eina fulla talgilda tinglýsing gjerd. Í 2022 er Umhvørvisstovan farin undir at greina, hvussu talgild innlating av tinglýsingarskjølum kann fara fram.

Talgild tinglýsing er tikið við aftur sum mál í hesi heildarætlan, tí nyttarnar av hesum eru so stórar fyrri samfelagið. Avgreiðslutíðin styttest munandi, tinglýsast kann alt samdægrið, góðskan hækkar, og tað verða færri burturvisingar. Fyri borgarar hevur tað við sær skjótari útgjalding av láni, og fyrri vinnuna (serliga peningastovnar) og tinglýsingarmyndugleikan (Umhvørvisstovuna) hevur tað mæguleikar fyrri effektivisering.

Umhvørvisstovan vil, saman við nýggja myndugleikanum fyrri talgilding og øðrum viðkomandi áhugapørtum, samstarva tætt í tilgongdini at menna eina fullgóða talgilda tinglýsing.

16. ÁTAK:
Nýggj tækni, ið stuðlar undir effektivisering

Saman við vinnu, kommunum, Sjúkrahúsverkinum, Fróðskaparsetrinum og øðrum relevantum áhugapørtum verður ein langtíðarætlan gjerd fyrri hvussu vit á bestan hátt taka nýggja tækni, so sum tilgjørt vit (artificial intelligence) tólmenni (robotics) og tólnet (internet of things), í nýtslu.

Vit eru í triðju ídnaðarkollveltingini, og KT, talgilding og tækni sum heild spæla ein størri og størri leiklut í øllum samfelagsviðurskiftum og kunnu verða við til at loysa fleiri av grundleggjandi avbjóðingum í okkara samfelagi.

Eyðsýnt er at Landið fær stórt gagn burturúr at taka nýggju tæknina í nýtslu. Automatisering av fyrisingarligum uppgávum kann økja um góðskuna og spara tíð hjá myndugleikum. Tilgjørt vit kann effektivisera og betra góðskuna til m.a. screening av krabbameini og ger tað móguligt við persónligari medisinerung.

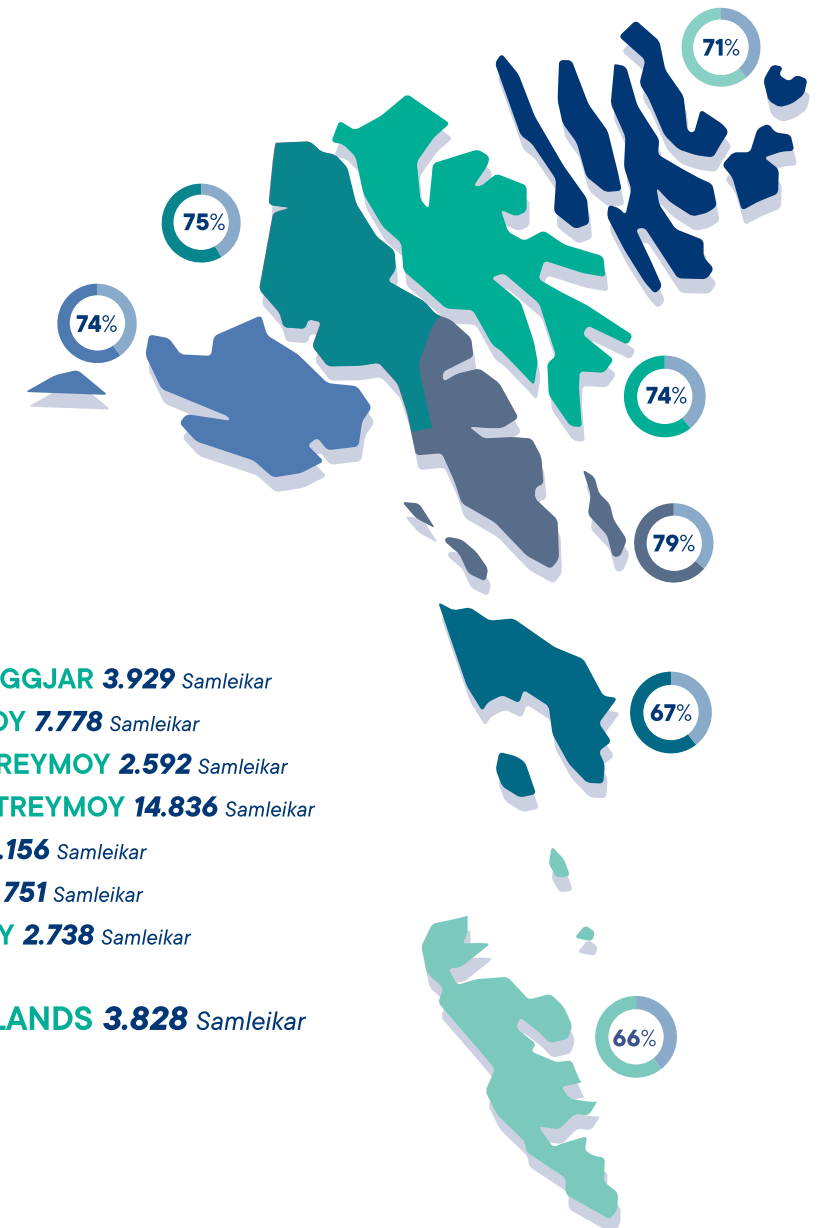
Innan m.a. heilsu- og eldrarækt eiga vit at hava dirvið til at roynd tæknina saman við m.a. granskarum á Fróðskaparsetur Føroya og vinnuni. Um almenni og privati geirin, saman við granskingini, taka hesa avbjóðing á seg, kann Føroyar verða undangonguland í verkseting av ítækiligum ágóðum av hesum nýggju tækniligu kollveltingum.

5920
TALGILDAR
undirskriftir
1. juli 2022

SAMLEIKAR juni 2022

Lutfalsliga undirtøkan um landið

NORÐOYGGJAR 3.929 Samleikar
EYSTUROY 7.778 Samleikar
NORÐSTREYMOY 2.592 Samleikar
SUÐURSTREYMOY 14.836 Samleikar
VÁGAR 2.156 Samleikar
SANDOY 751 Samleikar
SUÐUROY 2.738 Samleikar

UTTANLANDS 3.828 Samleikar

TALGILDU FØROYAR

01100110 01101111

Høvuðsskrivstovan

Gjaldstovan

Kvíggjartún 1, FO-160 Argir

Tlf: +298 35 24 00

talgildu@talgildu.fo

Brúkaratænastan

Staravegur 9, 100 Tórshavn

Tlf: 1881

1881@talgildu.fo